

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
5523-09

meddelad i Stockholm den 10 september 2010

KLAGANDE

AA

Ombud: BB och CC

MOTPART

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 4 juni 2009 i mål nr 8275-08, se bilaga

SAKEN

Arbetslöshetsförsäkring

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och fastställer länsrättens domslut.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och fastställer länsrättens dom.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, bestrider bifall till överklagandet.

Dok.Id 95235

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

AAs talan

AA anför bl.a. följande. Arbetslöshetskassan anser att det förhållandet att laget spelar i Superettan innebär att han ska betraktas som elitidrottsman och att det innebär att han inte har rätt till arbetslöshetsersättning. Det är stor skillnad att spela fotboll i t.ex. IFK Norrköping jämfört med IF Sylvia trots att båda lagen spelade i Superettan år 2007. IFK Norrköpings spelare hade höga löner som väl motsvarade en bra månadslön. Han fick 2 500 kr per månad och spelade inte några matcher under den tid han erhöll arbetslöshetsersättning utan tränade endast. Bedömningen bör göras på grundval av det avtal som klubben har med spelaren. Arbete har alltid gått före deltagande i IF Sylvias aktiviteter. Han har varit anmäld hos arbetsförmedlingen och har aktivt sökt arbete. Han kontaktade själv arbetslöshetskassan och redogjorde för sitt fotbollsengagemang. Om Regeringsrätten anser att han inte har haft rätt till ersättning finns det särskilda skäl att efterge kravet.

IAF:s talan

IAF anför bl.a. följande. Syftet med grundvillkoren för rätt till ersättning i 9 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, är att säkerställa att den som söker arbetslöshetsersättning verkligen är arbetslös och står till arbetsmarknadens förfogande. Vidare syftar villkoren till att säkerställa att den arbetssökande söker arbeten med viss omfattning och varaktighet. I princip ska den sökande stå till förfogande för arbete dygnets alla timmar vardag såväl som helgdag.

Enligt rättspraxis anses personer som utövar idrott på elitnivå eller strax därunder i regel inte stå till arbetsmarknadens förfogande på sätt som krävs för rätt till arbetslöshetsersättning. En sådan persons engagemang i sitt idrottsutövande är normalt av en sådan omfattning och karaktär att denne inte kan anses oförhindrad att åta sig förvärvsarbete på det sätt som krävs enligt 9 § ALF.

IAF bedömer att det är fotbollsklubben som förfogar över AAs tid. Av kontraktet framgår att klubben har rätt att fritt förfoga över hans skyldigheter. Han är skyldig att anmäla förhinder och att följa klubbens rekommendation för den

Mål nr
5523-09

inträffade situationen. Det är klubben som avgör om det kan anses föreligga skäl för frånvaro eller inte och om ersättning för frånvarotiden.

IAF anser att AAs åtaganden enligt spelaravtalet har begränsat hans möjligheter att söka och anta alla lämpliga och tillgängliga arbeten som har funnits att söka på hela den svenska arbetsmarknaden. På grund härav kan han inte anses ha varit oförhindrad att åta sig förvärvsarbete på ett sådant sätt som krävs enligt 9 § ALF. Han är återbetalningsskyldig för den aktuella ersättningen. Anledning saknas att helt eller delvis befria honom från återbetalningsskyldighet.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om AA är skyldig att betala tillbaka den arbetslöshetsersättning som han har fått. Vad som ska bedömas är i första hand om han alls har haft rätt till ersättningen.

I 9 § ALF anges i fem punkter de grundläggande villkoren för rätt till ersättning vid arbetslöshet. I målet är punkterna 1 och 2 aktuella. Enligt 1 krävs att den som ansöker om ersättning är arbetsför och oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan. Enligt 2 krävs att sökanden är beredd att anta erbjudet lämpligt arbete under tid för vilken han eller hon inte har anmält hinder som kan godtas av arbetslöshetskassan.

AA och IF Sylvia träffade den 20 december 2005 en överenskommelse för tiden den 1 januari 2006 – den 31 december 2007. Den innehåller bl.a. följande:

4.1 Spelaren förbinder sig att under kontraktstiden spela fotboll i den utsträckning som Klubben bestämmer.

4.2 Spelaren skall följa de föreskrifter beträffande träningar, sammankomster, resor och uppträdande på och utanför planen etc. som Klubben bestämmer. Spelaren är dock inte skyldig att medverka i ovanstående aktiviteter om hinder föreligger p.g.a. arbete, familjeangelägenhet, sjukdom eller annan särskild omständighet över vilken Spelaren inte råder. Spelaren är dock skyldig att anmäla förhinder och att följa Klubbens rekommendation för den inträffade situationen, eller om skäl föreligger på Klubbens bekostnad uppvisa intyg för ev. förhinder. Om Klubben anser

Mål nr
5523-09

att skäl för frånvaro ej föreligger utgår ej ersättning för den tid Spelaren inte deltagit i Klubbens verksamhet enligt ovan.

5.2 Klubben äger rätt att fritt förfoga över Spelarens skyldigheter, d.v.s. matcher, träning, sammankomster, resor och dylikt.

För sina åtaganden fick han en fast ersättning med 12 000 kr per år med möjlighet till vissa tillägg om vissa sportsliga resultat uppnåddes. Genom ett tillägg till överenskommelsen, avseende tiden den 1 januari – den 31 december 2007, bestämdes den fasta ersättningen till 30 000 kr per år att utbetalas med 2 500 kr per månad.

IF Sylvia spelade år 2007 i Superettan, dvs. den näst högsta divisionen inom seriesystemet.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

I RÅ 2007 ref. 64, som också gällde en person som spelade fotboll i Superettan, uttalade Regeringsrätten bl.a. att villkoren enligt 9 § ALF kan sägas innebära att den arbetslöse ska stå till arbetsmarknadens förfogande och att det av detta följer att det inte får föreligga någon omständighet som hindrar den arbetslöse att över huvud taget utföra tillgängligt och lämpligt förvärvsarbete under tid för vilken han gör anspråk på kontant stöd under arbetslöshet. Regeringsrätten fann att de villkor som fanns i avtalet mellan den spelaren och hans klubb om tillgänglighet för träning, matcher och sponsoraktiviteter gav vid handen att han därigenom inte hade stått till arbetsmarknadens förfogade på ett sådant sätt att han hade rätt till arbetslöshetsersättning.

Vid prövningen av om en fotbollsspelare på denna nivå står till arbetsmarknadens förfogande eller inte ska således en bedömning göras av förhållandena i varje enskilt fall. I överenskommelsen mellan AA och IF Sylvia finns formuleringar som kan tolkas så att AA var skyldig att alltid vara tillgänglig för klubbens aktiviteter. Överenskommelsens ordalydelse medger dock

Mål nr
5523-09

även tolkningen att AA kunde ha ett vanligt arbete under avtalstiden. Storleken på ersättningen talar också för att detta varit parternas avsikt. Detta leder Regeringsrätten till bedömningen att AAs skyldigheter enligt överenskommelsen inte innebar att han inte stod till arbetsmarknadens förfogande. Han är alltså inte skyldig att betala tillbaka arbetslöshetsersättningen.

Marianne Eliason

Nils Dexe

Anna-Karin Lundin

Kristina Ståhl

Anita Saldén Enérus

Ulla Perttu
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I

Föredraget 2010-06-16